Skatteutskottets betänkande

1984/85:24

med anledning av förnyad behandling av proposition 1984/85:18 om statlig fastighetsskatt, proposition 1983/84:178 delvis, proposition 1984/85:23 delvis och proposition 1984/85:80 delvis

Ärendet

I betänkandet SkU 1984/85:17 behandlade skatteutskottet proposition 1984/85:18 om statlig fastighetsskatt, proposition 1983/84:178 delvis, proposition 1984/85:23 delvis och proposition 1984/85:80 delvis. Vid kammarbehandlingen av betänkandet den 11 december 1984 beslutade riksdagen att återförvisa ärendet till utskottet för vidare beredning.

Skrivelser

Med anledning av propositionen har inkommit skrivelser från Svenska byggnadsentreprenörföreningen och Sveriges villaägareförbund.

Utskottet

I samband med att utskottet tagit upp ärendet till ny behandling har de ledamöter som representerar m, c och fp yrkat att det återförvisade ärendet skall remitteras till lagrådet och riksskatteverket för yttrande.

De motiverar sitt yrkande med att förslaget i proposition 1984/85:85 om kompensationsåtgärder till följd av fastighetsskatten ändrats under riksdagsbehandlingen och att det finns anledning att undersöka om och i vad mån dessa ändringar samt förslaget i proposition 1984/85:70 om slopande av garantibeskattningen för juridiska personer bör påverka fastighetsskattens storlek och utformning. De vill också ha ett klarläggande av frågan hur kompensationen bör behandlas i skattehänseende. Utan en sådan helhetsbedömning bör enligt deras mening skatteutskottet inte ta ställning till regeringens förslag.

Enligt utskottets uppfattning är det från bostadspolitisk synpunkt synnerligen angeläget att den föreslagna fastighetsskatten kan träda i kraft den 1 januari 1985 och tillämpas fr. o. m. 1986 års taxering. Det är följaktligen av vikt att riksdagen fattar beslut i ärendet före kommande årsskifte. En remiss till lagrådet och riksskatteverket nu skulle innebära att ärendet inte kan slutbehandlas av riksdagen i år. Ett sådant dröjsmål med ärendets behandling skulle enligt utskottets mening leda till avsevärt men. Utskottet har därför avslagit remissyrkandet.

I sak vidhåller utskottet till alla delar sin uppfattning i betänkandet

1984/85:17. Utskottet vill emellertid samtidigt ånyo understryka angelägenheten av att regeringen noga uppmärksammar effekterna av den nya lagstiftningen och dess praktiska tillämpning och utan dröjsmål föreslår de ändringar som kan visa sig erforderliga.

Med åberopande av innehållet i betänkandet 1984/85:17 hemställer utskottet

1. beträffande *frågan att ersätta hyreshusavgiften med en statlig fastighetsskatt den 1 januari 1985*
   att riksdagen bifaller proposition 1984/85:18 i denna del och avslår motionerna 1983/84:925 yrkandena 1 och 2, 1983/84:1501 yrkande 13, 1983/84:2032 yrkande 1, 1983/84:2114, 1983/84:2525 yrkande 8 samt motionerna 1984/85:57, 1984/85:58, 1984/85:60 yrkande 1, 1984/85:61 yrkande 1, 1984/85:62 yrkande 1 och 1984/85:63,
2. beträffande *industrifastigheter*
   att riksdagen bifaller proposition 1984/85:18 i denna del och avslår motion 1984/85:59 yrkande 1 b,
3. beträffande *de allmännyttiga bostadsföretagens fastigheter*
   att riksdagen bifaller proposition 1984/85:18 i denna del och avslår motion 1984/85:59 yrkande 1 a,
4. beträffande *bostäder i lantbruksföretag*
   a) att riksdagen avslår motion 1984/85:60 yrkande 2 och bifaller proposition 1984/85:18 i motsvarande del,
   b) att riksdagen avslår motion 1984/85:61 yrkande 2 och bifaller proposition 1984/85:18 i motsvarande del,
5. beträffande *fastigheter tillhöriga Nobelstiftelsen m. fl.*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:62 yrkande 2,
6. beträffande *avdragsrätten*
   att riksdagen bifaller proposition 1984/85:18 i denna del och avslår motion 1984/85:59 yrkande 1 c,
7. beträffande *beskattningsår för hyreshusavgiften*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2472,
8. beträffande *beskattningsår för skogsvårdsavgiften*
   att riksdagen avslår proposition 1984/85:18 i denna del,
9. beträffande *användningen av skatteintäkterna*
   att riksdagen avslår motion 1984/85:59 yrkande 2 a,
10. beträffande *övriga frågor i proposition 1984/85:18*
    att riksdagen bifaller propositionen i dessa delar,
11. beträffande *proposition 1983/84:178 såvitt nu är i fråga*
    att riksdagen bifaller propositionen i denna del,
12. beträffande *proposition 1984/85:23 såvitt nu är i fråga*
    att riksdagen bifaller propositionen i denna del,
13. beträffande *proposition 1984/85:80 såvitt nu är i fråga*
    att riksdagen bifaller propositionen i denna del.

14. beträffande *lagförslagen*

att riksdagen till följd av vad utskottet ovan anfört och hemställt *dels* antar de vid proposition 1984/85:18 fogade förslagen till

a) lag om statlig fastighetsskatt,

b) lag om upphävande av lagen (1982:1194) om hyreshusavgift,

c) lag om ändring i taxeringslagen (1956:623),

d) lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),

dels antar de på s. 7–8 och 14–15 i betänkandet SkU 1984/85:17 återgivna förslagen till

e) lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370) med den ändringen att 41 § erhåller följande såsom utskottets förslag betecknade lydelse:

Regeringens förslag	*Utskottets förslag*
41 §	
Inkomst av – – – – – – – – – – – – – – – av anvisningarna.	
I andra fall än som nu sagts eller som anges i punkt 4 a av anvisningarna skall intäkt anses hava åtnjutits det beskattningsår, under vilket intäkten blivit för den skattskyldige tillgänglig för lyftning, och skall utgift eller omkostnad anses belöpa på det beskattningsår, varunder utgiften betalats eller omkostnaden ägt rum. Sådan speciell skatt, avgift eller ränta, som ingår i slutlig eller tillkommande skatt enligt uppbördslagen, anses dock belöpa på det beskattningsår då den slutliga eller tillkommande skatten påförts. *Skogsvårdsavgift och* statlig fastighetsskatt skall emellertid anses belöpa på det beskattningsår till vilket *avgiften och* skatten hänför sig.	I andra fall än som nu sagts eller som anges i punkt 4 a av anvisningarna skall intäkt anses hava åtnjutits det beskattningsår, under vilket intäkten blivit för den skattskyldige tillgänglig för lyftning, och skall utgift eller omkostnad anses belöpa på det beskattningsår, varunder utgiften betalats eller omkostnaden ägt rum. Sådan speciell skatt, avgift eller ränta, som ingår i slutlig eller tillkommande skatt enligt uppbördslagen, anses dock belöpa på det beskattningsår då den slutliga eller tillkommande skatten påförts. Statlig fastighetsskatt skall emellertid anses belöpa på det beskattningsår till vilket skatten hänför sig.
I fråga – – – – – – – – – – – – – – – – – har avsett.	

f) lag om ändring i skattebrottslagen (1971:69),

dels antar det på s. 30–31 i nyssnämnda betänkande återgivna förslaget till

g) lag om ändring i lagen (1984:860) om ändring i skatteregisterlagen (1980:343),

och dels antar det på s. 16–18 i nyssnämnda betänkande återgivna förslaget till

h) lag om ändring i skatteregisterlagen (1980:343) med den ändringen att 7 § utgår ur förslaget.

Stockholm den 12 december 1984

På skatteutskottets vägnar
RUNE CARLSTEIN

Närvarande: Rune Carlstein (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), förste vice talman Ingegerd Troedsson (m), Olle Westberg (s), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Egon Jacobsson (s), Karl Björzén (m), Kjell Johansson (fp), Lars Hedfors (s), Bruno Poromaa (s) och Erkki Tammenoksa (s).

Reservationer

Frågan att ersätta hyreshusavgiften med en statlig fastighetsskatt utom såvitt avser tidpunkten för avvecklingen av hyreshusavgiften (mom. 1 och 14 delvis)

1. Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), förste vice talman Ingegerd Troedsson (m), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Karl Björzén (m) och Kjell Johansson (fp) har

dels anfört följande.

Enligt regeringsformen skall vid beredning av regeringsärenden behövliga upplysningar och yttranden inhämtas från berörda myndigheter. Från denna regel bör man enligt vår mening inte göra avsteg utan mycket tungt vägande skäl.

Utskottets majoritet har som motivering för att avvisa vår framställning om remiss till lagrådet och riksskatteverket åberopat att det dröjsmål med ärendets behandling som det av oss begärda remissförfarandet är förenat med kan väntas i nuvarande läge leda till avsevärt men. Därvid har man pekat på de nackdelar från främst bostadspolitiska synpunkter som ett sådant dröjsmål skulle innebära.

Vi kan inte dela majoritetens uppfattning. Enligt vår mening är det av största vikt att en fråga som berör ett så stort antal skattskyldiga som det här gäller blir tillfredsställande utredd. Beredningen av det nu aktuella ärendet tillgodoser inte ens ett minimikrav i detta hänseende. Grunden för förslagen i proposition 18 har under riksdagsbehandlingen ändrats till följd av ändring i proposition 85 om kompensationsåtgärder. Enbart detta förhållande utgör enligt vår mening tillräcklig anledning att inte avgöra fastighetsskattefrågan i nu befintligt skick. En annan mycket betydelsefull fråga som inte tillfredsställande belysts i propositionen gäller de praktiska möjligheterna för riksskatteverket att på ett för de skattskyldiga tillfredsställande sätt administrera fastighetsskatten. Enligt vår uppfattning hade det mot bakgrunden av strävandena att förenkla deklarations- och taxeringsarbetet varit naturligt att hänskjuta frågan till RSV för yttrande. Enligt vår mening saknas reella

möjligheter att överblicka de praktiska konsekvenserna av förslagen. Vad man med säkerhet vet är att de gynnar vissa skattskyldiga på bekostnad av andra och att de således strider mot den grundläggande principen i svensk beskattningsrätt att taxeringar skall vara likformiga och rättvisa.

Avslutningsvis vill vi uttala att vi finner det anmärkningsvärt att man i ett ärende där sakskälen för en ytterligare beredning är så starka som i detta fall inte har praktiska möjligheter att ens med stöd av bestämmelser i grundlag få en sådan beredning till stånd. Frågan om fastighetsskattens omfattning, utformning och konsekvenser är av vital betydelse för en majoritet av de skattskyldiga. Att få ett ärende av den här arten tillfredsställande belyst väger enligt vår mening därför mycket tyngre än de av majoriteten påstådda nackdelarna med ett uppskjutet ställningstagande.

Vi konstaterar således sammanfattningsvis att den av oss begärda remissen borde ha kommit till stånd. När så icke skett bör propositionen redan av den anledningen avslås.

I övrigt åberopar vi innehållet i reservation 1 till utskottets betänkande 1984/85:17.

dels ansett att utskottet under mom. 1 och 14 såvitt avser införandet av en statlig fastighetsskatt bort hemställa

att riksdagen med avslag på proposition 1984/85:18 i denna del och med bifall till motionerna 1983/84:925 yrkande 2, 1983/84:1501 yrkande 13, 1983/84:2114, 1983/84:2525 yrkande 8 samt motionerna 1984/85:57 yrkande 1, 1984/85:58, 1984/85:60 yrkande 1, 1984/85:61 yrkande 1, 1984/85:62 yrkande 1 och 1984/85:63 avslår det vid proposition 1984/85:18 fogade förslaget till lag om statlig fastighetsskatt.

Tidpunkten för avvecklingen av hyreshusavgiften (mom. 1 delvis)

2. Knut Wachtmeister, förste vice talman Ingegerd Troedsson, Bo Lundgren och Karl Björzén (alla m) anser med åberopande av innehållet i reservation 2 till betänkandet SkU 1984/85:17 att utskottet under mom. 1 och 14 såvitt avser tidpunkten för avvecklingen av hyreshusavgiften bort hemställa

att riksdagen med anledning av proposition 1984/85:18 i denna del och motion 1984/85:57 yrkande 2 och med bifall till motionerna 1983/84:925 yrkande 1 och 1983/84:2032 yrkande 1 antar det vid propositionen fogade förslaget till lag om upphävande av lagen (1982:1194) om hyreshusavgift med den ändring som föreslagits i reservation 2 till betänkandet SkU 1984/85:17 på s. 35.

Fastigheter tillhöriga Nobelstiftelsen m. fl. (mom. 5)

3. Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), förste vice talman Ingegerd Troedsson (m), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Karl Björzén (m) och Kjell Johansson (fp) anser med åberopande av innehållet i reservation 3 till betänkandet SkU 1984/85:17 att utskottet under mom. 5 bort hemställa

att riksdagen – för den händelse riksdagen inte avslår förslaget i proposition 1984/85:18 att införa en statlig fastighetsskatt – med bifall till motion 1984/85:62 yrkande 2 hos regeringen begär förslag om befrielse från skatten för Nobelstiftelsen och andra jämförbara stiftelser.